

บรรณาธิการแถลง

วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ เล่มที่ 2 ปีที่ 16 นี้ เสนอข้อเขียนในคอลัมน์บทความ ซึ่งมีแนวโน้มสาขาวิชาการบริหารและการปกครอง อย่างไรก็ตาม คณะผู้จัดทำวารสารมิได้ละเลยที่จะสนองความต้องการของท่านผู้อ่านที่สนใจสาขาวิชาอื่นด้วย โดยได้จัดเสนอข้อเขียนที่เน้นสาระวิชาเศรษฐศาสตร์และการบริหารธุรกิจไว้ในคอลัมน์ สาธารณกรณ์ และบทบรรณาธิการ คณะผู้จัดทำวารสารภาคภูมิใจว่า การจัดเสนอข้อเขียนในลักษณะดังกล่าว นอกจากจะช่วยให้วารสารฉบับนี้สนองความต้องการของท่านผู้อ่านซึ่งมีความสนใจในสาระวิชาการสาขาต่าง ๆ แล้ว ยังช่วยให้วารสารฉบับนี้สามารถจัดเสนอสาระทางวิชาการให้สอดคล้องกับขอบเขตและวัตถุประสงค์ของ “พัฒนบริหารศาสตร์” อีกด้วย

แม้ว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 4 เมษายน ศกนี้ จะได้ผ่านพ้นไปโดยเรียบร้อย ถึงกระนั้นหลายท่านก็น่าคิดว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่นี้จะมีอายุยืนนานเพียงไร? และจะสามารถจัดการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่? การที่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยจะดำเนินไปได้โดยราบรื่นหรือไม่ และมีประสิทธิภาพเพียงไรนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถูกกำหนดโดยปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ อุคมการทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กล่าวคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีแนวความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยอย่างไร และมีศรัทธาต่อประชาธิปไตยหรือไม่? เพียงใด? อาจารย์ณัฐพล ชันธไทย ได้สังเกตเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้ศึกษาวิเคราะห์ “อุคมการประชาธิปไตยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผู้ซึ่งได้รับเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2512 และเป็นกลุ่มที่มีอายุอยู่

โมเสสผู้แทนราษฎร ได้เกินกว่ากลุ่มผู้แทนราษฎร ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาใน พ.ศ. 2518 อาจารย์ฉัตรกุล สรุปรายชื่อที่น่าสนใจ อาทิเช่น ลักษณะภูมิหลัง และสังคมกรรมการการเมือง ตลอดจนชี้ให้เห็นอิทธิพลของลักษณะภูมิหลังและ สังคมกรรมการเมืองที่มีต่ออุดมการณ์ประชาธิปไตยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดนั้น บทความของอาจารย์ ฉัตรกุล แม้จะเสนอข้อมูลที่รวบรวมเมื่อ พ.ศ. 2514 แต่ก็ยังเป็นบทความที่เสนอข้อมูลที่ยังมี ได้มีผู้ใดศึกษามาก่อน และอาจ เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ต่ออุดมการณ์ประชาธิปไตยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดปัจจุบัน ซึ่งน่าจะมีผู้สนใจศึกษาเปรียบเทียบ

อนาคตของการปกครองระบอบประชาธิปไตย นอกจากจะขึ้นอยู่กับบทบาท ทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ยังขึ้นอยู่กับบทบาทของนักบริหาร ซึ่งเป็นข้าราชการประจำกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ด้วย คุณนิพนธ์ บุญญภัทโร มีความเห็นว่า ปัจจุบัน ผู้บริหารในราชการบริหารส่วนภูมิภาคขาดเอกภาพในการบริหาร ทั้ง ๆ ที่มีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้า บังคับบัญชาข้าราชการส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และมีหัวหน้าส่วนราชการประจำ จังหวัดเป็นผู้ช่วยและรับผิดชอบการบริหารราชการส่วนภูมิภาค รองจากผู้ว่าราชการ จังหวัด แต่ในทางปฏิบัติผู้บริหารในราชการบริหารส่วนกลางกลับเป็นผู้สั่ง มอบอำนาจให้ข้าราชการซึ่งตนแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ประจำในส่วนภูมิภาคปฏิบัติ เสียเอง โดยมีได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้สั่งให้ปฏิบัติ คุณนิพนธ์ ได้ยกตัวอย่างประกอบความเห็นข้างต้นไว้ในบทความ เรื่อง "การมอบอำนาจ ระหว่างราชการบริหารส่วนกลางกับราชการบริหารส่วนภูมิภาค : ปัญหาของกรม สรรพสามิตกับจังหวัด"

อุปสรรคในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย ที่ควรสนใจ พิจารณาแก้ไขอีกประการหนึ่ง คือ ราชการบริหารส่วนกลางมิได้กระจายอำนาจ

ให้ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นอย่างเพียงพอเพื่อให้สามารถดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดร. จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และอาจารย์ทวิ สวณมาลี ได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ “ความสามารถในด้านการเงินของเทศบาลนครกรุงเทพ : กรณีของเทศบาล นครกรุงเทพที่ก่อนเปลี่ยนแปลงเป็น กรุงเทพมหานคร” และได้สรุปความเห็นเกี่ยวกับการที่เทศบาลนครกรุงเทพไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่บางประการได้ทันกับความต้องการของประชาชนทั้ง ๆ ที่เป็นเทศบาลที่สำคัญที่สุดและใกล้ชิดกับรัฐบาลกลางมากที่สุดนั้น สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากรัฐบาลกลางมิได้มอบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและทรัพยากรให้แก่เทศบาลอย่างจริงจัง สาเหตุที่น่าสนใจของบทความนี้ ซึ่ง ดร. จักรกฤษณ์ และอาจารย์ทวิ มุ่งเสนอท่านผู้อ่าน คือ หลักการเกี่ยวกับการคลังของเทศบาล หลักการในการกำหนดประเภทและอัตราภาษีเก็บรายได้ประเภทต่าง ๆ และวิธีการบริหารการคลังของเทศบาล

การคาดคะเน “ภาวะเศรษฐกิจของไทยในปี 2519” โดยอาจารย์ สมนึก แดงเจริญ ซึ่งเสนอในคอลัมน์ สารานุกรมนี้ ของวารสารฉบับนี้ นอกจากจะช่วยให้ท่านผู้อ่านได้ทราบสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยทั่วไปในปี 2519 แล้ว ยังช่วยให้ท่านผู้อ่านได้ทราบภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมันตะวันตก ฝรั่งเศส และอังกฤษ ซึ่งคาดว่าน่าจะเป็นไปได้ในปี 2519 ด้วย

เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้ทำการหยั่งเสียงความคิดเห็นของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี 2519 อีกครั้งหนึ่ง และได้ขยายเขตการหยั่งเสียงและได้แบ่งช่วงการหยั่งเสียงออกเป็น 3 ช่วงด้วยกัน ซึ่งทางสถาบันฯ ได้เสนอผลการหยั่งเสียงช่วงที่ 1 ช่วงที่ 2 แล้วโดยเสนอผ่านทางหนังสือพิมพ์ ในการหยั่งเสียงช่วงที่ 3 สถาบันฯ มุ่งรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาใช้เป็นรากฐานในการขยายผลการเลือกตั้งในวันที่ 4

เมษายนหลังจากหมดเวลาในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งแล้ว ซึ่งสถาบันฯ ก็ได้
ทยอยผลการเลือกตั้งผ่านวิทยุเสียงสามยอดและไทยทีวีสีช่อง ๑ ไปแล้วในวันนั้น
โดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมในช่วงที่ ๓ แต่เพียงบางส่วน อย่างไรก็ตาม มีข้อมูลอีก
ส่วนหนึ่งซึ่งทางสถาบันฯ ยังมีได้เสนอผ่านสื่อมวลชนใด ๆ เลย ขณะผู้จัดทำวาร
สารคาดว่าข้อมูลส่วนนี้น่าจะมีประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านจึงได้จัดเสนอในคอลัมน์
ข่าวพัฒนาบริหารศาสตร์ ร่วมกับข่าวที่น่าสนใจอีกข่าวหนึ่ง คือ ข่าวเกี่ยวกับโครง
การสอนระดับปริญญาเอกของสถาบันฯ

“วิเคราะห์โครงการผันเงิน : ในเชิงเศรษฐศาสตร์การเมือง” โดยเกริก
เกียรติ พิพัฒนาเสวีธรรม และ “เศรษฐศาสตร์เพื่อมวลชน” โดย วิภาช รัชชวาที
จัดพิมพ์เสร็จปลายปี 2518 ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยา พีรานนท์ และคุณลัดดา
ยีนตีมาก ได้สรุปสาระสำคัญของหนังสือสองเล่มนี้แก่ท่านผู้อ่านในคอลัมน์ “แนะนำหนังสือใหม่”

เนื่องจากมีผู้เข้าใจความหมาย การพัฒนาองค์กร สับสนกันอยู่มาก ดร.
วุฒิชัย จานงค์ จึงได้เสนอข้อคิดเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาองค์กรไว้ใน
บทความเรื่อง “การพัฒนาองค์กร : ลองคิดทบทวนอีกทีว่าทำอะไรได้บ้าง” ซึ่ง
ได้จัดเสนอแก่ท่านผู้อ่านในคอลัมน์ บทบรรณาธิการ ประเด็นสำคัญที่ ดร. วุฒิชัย
เน้นให้ท่านผู้อ่านลองคิดทบทวนเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรคือ วัตถุประสงค์และ
เป้าหมายของการพัฒนาองค์กร ข้อสมมติเกี่ยวกับค่านิยมและความรู้สึกไวของ
คนไทย กระบวนวิธีและการประเมินผลปฏิบัติการของการพัฒนาองค์กร

ขณะผู้จัดทำวารสารขอขอบคุณผู้เขียนบทความทุกท่านที่กรุณาส่งบทความมา
ยังคณะผู้จัดทำวารสารตามกำหนด และขอขอบคุณโรงพิมพ์ลาดพร้าววารพิมพ์ที่
เร่งจัดพิมพ์วารสารฉบับนี้ให้แทนโรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำวารสารขอขอบคุณท่านผู้อ่านที่ติดตามอ่านวารสาร
พัฒนบริหารศาสตร์ และมีความยินดีเรียนท่านผู้อ่านล่วงหน้าว่า คณะผู้จัดทำ
วารสาร ได้จัดข้อเขียนทางวิชาการเกี่ยวกับประชากรศาสตร์ที่น่าสนใจเพื่อเสนอท่าน
ผู้อ่านในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ เล่มที่ 3 ปีที่ 16 ไว้เรียบร้อยแล้ว

รพี สุวรรณะชญ